

Huddinge kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Vårbackaskolan
belägen i Huddinge kommun

Tillsyn i Vårbackaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Huddinge kommun under hösten 2015. Vårbackaskolan besöktes av Skolinspektionen den 24 och 25 september 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Av Skolverkets statistik (SIRIS) för nationella proven årskurs 3 läsåret 2014/15 framgår att mellan 54 och 95 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven på delproven i matematik. Ingen statistik finns för ämnet svenska på grund av att för få elever deltagit i detta prov. I svenska som andraspråk varierade måluppfyllelsen mellan 65 och 95 procent på de åtta delproven. Ingen statistik finns för delprovet "Skriva: faktatext" på grund av för få elever deltagit i detta prov. Av samma anledning redovisas inte heller några resultat i ämnet svenska.

Av skolans egen statistik för årskurs 3 läsåret 2014/15, framgår att 79 procent av eleverna når kunskapskraven i svenska som andraspråk och 88 procent av eleverna i matematik. I slöjd och musik uppnådde 92 procent av eleverna kunskapskraven. I övriga ämnen, så när som i svenska, uppnådde samtliga elever, 100 procent, kunskapskraven.

Trygghet och studiero

Elever i årskurs 5 (88 procent svarsfrekvens av 26 elever) samt vårdnadshavare (13 stycken respondenter) anger i Skolinspektionens enkät att de i lägre grad upplever studiero och trygghet i förhållande till övriga skolor i urvalet.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-02-01
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Vårbackaskolan bedriver ett förebyggande arbete mot kränkande behandling. Detta arbete är dock av alltför generell karaktär och genomförda åtgärder utvärderas inte. Därför behöver Vårbackaskolan utöka sitt förebyggande arbete mot kränkande behandling så att arbetet även inkluderar riktade åtgärder som utgår från skolans specifika behov. Genom att skolan inte bedriver ett målinriktat arbete mot kränkande behandling av elever leder det till inte enbart till att elever utsätts för kränkningar i form av till exempel slag, sparkar och knuffar utan även till att många elever inte känner sig trygga.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast den 1 februari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studietrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Huddinge kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Tillförsäkra att eleverna får en trygg skolmiljö.
- Bedriv ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta arbete ska åtgärderna som tas fram av skolan utgå från identifierade behov och tydliga och konkreta mål ska sättas. Åtgärderna ska sedan utvärderas för att tillförsäkra alla elevers trygghet under hela skoldagen.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Dessutom ska utbildningen enligt skollagen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319) betonas att det förebyggande arbetet är centralt och att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö.

I Skolverkets allmänna råd mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att det i det förebyggande arbetet bör ingå att, i samband med analysen av kartläggningen för att identifiera risker för trakasserier och kränkande behandling, även utvärdera tidigare insatser. Därefter ska skolan utifrån de identifierade riskerna formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet på enheten. Skolan bör även följa upp och bestämma vem som är ansvarig för respektive insats.

Av Skolinspektionens tillsyn framkommer en bild av att kränkande behandling i form av konflikter och incidenter mellan elever inte är ovanligt. Detta sker framför allt under raster. Lärarna uttrycker i intervjuerna att det sker konflikter på rasterna. Rektor berättar att det förekommer fula ord, knuffar och sparkar mellan elever. Såväl rektor, lärare som elevhälsan är samstämmiga i att de flesta konflikter och incidenter mellan elever beror på att eleverna har svårt med språket och det sociala samspelet. Många av eleverna har enligt lärarna en svår hemsituation och en del har varit med om traumatiska upplevelser. Detta leder enligt lärarna till många av de incidenter och konflikter som sker på skolgården. Även i intervju med elever framkommer det att många elever slåss och att fula ord är vanligt på rasterna. Elevhälsan bekräftar förekomsten av konflikter och incidenter mellan elever, men menar trots detta att det är en lugn stämning på skolan.

Skolinspektionen har tagit del av Vårbackaskolans arbete för att motverka kränkande behandling, vilket beskrivs i "Vårbackaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling". De främjande insatser som beskrivs i denna plan är skolgemensamma träffar och utflykter, till exempel "Vårbackadagen" och storsamlingar. De förebyggande insatserna i planen är bland annat gemensamma ordningsregler och elevråd. Det förebyggande och främjande arbete som beskrivs i planen har bedrivits under flera år.

I informationsinhämtningen inför Skolinspektionens tillsyn av Vårbackaskolan anges att det under föregående läsår skett 66 rapporterade incidenter. Under

Skolinspektionens besök bekräftar förekomsten av kränkande behandling i form av tre olika incidenter mellan olika elever under en rast. Under två av dessa incidenter blev elever slagna av en annan elev och under en incident blev en elev jagad och sliten i kläderna av en handfull elever.

Rektor beskriver i intervju att skolan har identifierat åtgärder för att minska antalet konflikter och incidenter på skolgården, till exempel att öka antalet rastvärdar och införa rastaktiviteter för elever. Skolan har dock vid Skolinspektionens tillsyn inte vidtagit några av dessa åtgärder och det finns ingen tidsplan för genomförandet av åtgärderna.

I Skolenkäten som genomfördes under våren 2015 inför Skolinspektionens tillsyn angav 26 procent av eleverna i årskurs 5 att de känner sig trygga i skolan och 30 procent av eleverna instämmer i påståendet "stämmer helt och hållet in" på att det finns elever som de känner sig rädda för.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver säkerställa att ett aktivt arbete för att motverka kränkande behandling av elever genomförs. Vårbackaskolans arbete för att motverka kränkande behandling har mer karaktären av generella insatser i form av olika traditioner och åldersheterogena aktiviteter på skolan, samt åtgärder vid akuta situationer som uppstår mellan elever. Men detta arbete är inte tillräckligt eftersom det råder en samstämmig bild bland elever och lärare att kränkningar i form av bland annat slag och sparkar sker. Skolinspektionens tillsyn visar också att eleverna inte alltid känner sig trygga på skolan. Detta visar, enligt Skolinspektionen, att Vårbackaskolans arbete mot kränkande behandling inte har varit effektivt. Därmed har kränkningar inte alltid kunnat undvikas och elever känner sig därmed inte trygga. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att rektor är medveten om att det sker kränkningar mellan elever och att förebyggande åtgärder har identifierats, men inte påbörjats. Med anledning av detta är Skolinspektionens bedömning att Vårbackaskolan måste utöka sitt förebyggande arbete mot kränkande behandling mellan elever, så att eleverna tillförsäkras en trygg skolmiljö.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Huddinge kommuns verksamhet vid Skolinspektionens tillsyn, inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller, föreligger skäl att förelägga Huddinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Undervisning och lärande**

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

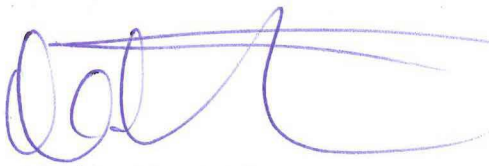
2015-10-21
9 (9)

Dnr 43-2015:3932

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Marie Högstedt
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Vårbackaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Vårbackaskolan

Vårbackaskolan är en kommunal grundskola belägen i Huddinge kommun. Verksamheten innefattar förskoleklass och grundskola årskurs 1-4.

Rektor för skolan är även rektor för Vårbyskolan förskoleklass och grundskola, Vårbyskolan grundsärskola och Grindstuskolan. Vårbackaskolans dagliga verksamhet leds av en biträdande rektor. Vårbackaskolan hade vid tillsynsbesöket 168 elever i förskoleklass och grundskolan.